

In opdracht van CultuurStation heeft onderzoeksbureau *Lefers van der Zande* eind 2023 een onderzoek uitgevoerd onder culturele aanbieders die meewerken binnen de CMK regeling. De vragenlijst is afgestemd op de thema's die ook in Evi 2.0 – een vragenlijst voor deelnemende scholen - gehanteerd worden. Zo kunnen we de behoeften van scholen en aanbieders naast elkaar leggen.

Resultaten in het kort

Visie

Alle respondenten hebben een visie op cultuureducatie in het primair onderwijs ontwikkeld. Uit de resultaten blijkt dat vrijwel alle respondenten willen bijdragen aan de brede ontwikkeling van leerlingen. De cultuurprofessionals zijn gericht op zowel een brede ontwikkeling als de ontwikkeling van de artistieke creativiteit van leerlingen. De culturele organisaties zijn meer gericht op een brede ontwikkeling en kennismaking.

Andere punten die belangrijk zijn, zij het in mindere mate, is het bijdragen aan de opbouw of uitvoering van de doorlopende leerlijn van de school of bijdragen aan de verrijking van het thematisch onderwijs met behulp van cultuureducatie (rond de 65% vindt dit zeer belangrijk).

Een groot deel van de culturele organisaties werkt nog aanbodgericht: zij bieden een scala aan activiteiten aan waar de scholen uit kunnen kiezen, al dan niet in combinatie met de inzet van een cultuurprofessional in de klas. Cultuurprofessionals / ZZP'ers zoeken vaker de aansluiting op de methodes en thema's in de school, of sluiten met de lessen aan op de implementatie van een kunstdiscipline.

Een structurelere plek voor cultuureducatie in het onderwijs, inclusief draagvlak onder leerkrachten en schoolleiding wordt van groot belang geacht. Duurzame relaties met scholen worden als heel waardevol ervaren; men zou daarom ook graag de samenwerking met het onderwijs willen uitbreiden.

Programma

Aanbieders proberen het culturele aanbod zo goed mogelijk aan te passen op (de vraag van) de scholen en op het niveau van de beoogde doelgroepen; daartoe informeert het grootste deel zich over de aard van de scholen waar de uitvoering plaats vindt. Wat minder vaak gebeurt is dat de organisaties de activiteiten afstemmen op de manier waarop de scholen werken zelf inhoud geven aan de uitvoering, aan de hand van disciplines, thema's en integrale lesmethoden. Daarbij speelt dat scholen volgens de respondenten zelf niet altijd scherp hebben wat zij exact willen, of is er soms weinig tijd om dit uitgebreid door te spreken.

De cultuurprofessionals / ZZP'ers proberen zoveel mogelijk aan te sluiten op het niveau / leefwereld van de leerling, of op de vraag van de school. Daarna wordt gekeken of de lessen ook passen bij thema's en integrale schoolmethodes. De cultuurprofessional is over het algemeen goed toegerust om verschillende didactische principes in de lessen toe te passen, zoals procesgerichte didactiek.

De culturele organisaties hebben behoefte aan een betere afstemming met het onderwijs. De cultuurprofessionals / ZZP'ers zouden ermee geholpen zijn als de scholen beter in beeld hebben *waarom* zij cultuureducatie in willen zetten, welke verwachtingen men heeft en de (les)doelen die men wenst te bereiken. Dat maakt de afstemming met een school of een leerkracht als het gaat om de vorm en inhoud van cultuureducatie wat soepeler.

Deskundigheid

Aanbieders voelen zich toegerust om lessen te ontwerpen voor scholen en beoordelen de aanwezige expertise van medewerkers die men inzet voldoende tot goed. Verbetering is nog te halen als het gaat om kennis van het onderwijs: zowel de ontwikkelingen in het onderwijs (zoals de 21^e eeuwse vaardigheden en curriculumvernieuwing), als kennis van de organisatie en de dynamiek in het onderwijs.

Samenwerking met onderwijs en culturele veld

De culturele organisaties geven aan dat zij graag de behoeften in het onderwijs beter willen kennen en ook de afstemming met de scholen willen verbeteren. Men zou graag een wat meer structurelere vorm van samenwerking met het onderwijs willen opbouwen.

Ook de cultuurprofessionals / ZZP'ers werken voor het grootste deel inhoudelijk met de scholen samen door continue afstemming te zoeken op de inhoud van cultuureducatie. Men is daar wel tevreden over.

Wat betreft samenwerking met andere culturele aanbieders is het beeld divers. Ongeveer een kwart werkt niet met andere aanbieders samen en volgt een eigen koers, maar de helft van de organisaties wisselt onderling kennis en ervaringen uit over kunst, cultuur en onderwijs. Aan die uitwisseling is ook de meeste behoefte, meer nog dan aan een innige samenwerking.

De cultuurprofessionals / ZZP'ers werken vooral op incidentele basis samen met anderen, waarbij veel uitwisseling van kennis en ervaringen plaatsvindt. Aan deze uitwisseling bestaat ook veel behoefte, vooral op praktisch niveau (best practices).

De samenwerking met CultuurStation

De samenwerking met CultuurStation Eindhoven wordt in grote lijnen voldoende tot goed beoordeeld. Men is in zijn algemeenheid vooral tevreden over de communicatie met- en de bereikbaarheid van CultuurStation en over de website CultuurStation.nl, maar ook de rol van CultuurStation als verbinder tussen onderwijs en culturele aanbieders wordt gewaardeerd. Het belangrijkste verbeterpunt bij zowel de culturele organisaties als de cultuurprofessionals is de ondersteuning in de ontwikkeling van lessen.

De culturele organisaties streven naar verbetering in de samenwerking met CultuurStation. Een mogelijkheid die hierbij vaker genoemd wordt is de oprichting van een intervisiegroep voor het bespreken van casussen en practices. Met deze oproep en de andere resultaten uit het onderzoek gaat CultuurStation uiteraard aan de slag.

Meer weten? Bekijk het hele onderzoeksrapport van Lefers en van der Zande.